

ข้อคิดธรรม ในเรื่องของชีวิต

นำเสนอเมื่อ : 30 ก.ค. 2552

ข้อคิดธรรม ในเรื่องของชีวิต

ทุกครั้งทุกครา ที่เกิดเรื่องใดก็ตามที่เป็นทั้งกุศลและอกุศล
ผมมักได้ข้อคิดทางธรรมะดีดีเสมอ และกล่าวคำสาธุตั้งๆ ในใจทุกครั้ง
เพราะจิตน้อมเห็นตามธรรมที่เป็นจริงอย่างนั้นชัดเจนขึ้น

ช่วงนี้ มีแง่คิดเรื่องธรรมะชัดเจนขึ้นหลายเรื่องครับ

เรื่อง DC go home ก็สอนเรื่องอนิจจัง การพลัดพรากของชีวิต
ซึ่งย้อนให้เห็นเรื่องของการสั่งสมความเห็นผิดเรื่องของการสะสมของรัก การยึดถือ
เป็นอุปาทานขั้นธ นำไปสู่ทุกขอุปาทาน

ทำให้นึกถึง วรรณกรรมพุทธศาสนา เรื่องกามนิต-วาเสฏฐี^[1]
ที่พุทธองค์ทรงตรัสสอนธรรมะแกกามนิต ในบ้านช่างปั้นหม้อในเรื่องของความรัก
เพราะทรงฟังกามนิตเล่าเรื่องในอดีตที่มีความรักผูกพันต่อวาเสฏฐี
โดยที่กามนิตไม่รู้ว่าเป็นบุคคลที่ตนสนทนาก่อนหน้านั้นคือพระพุทธเจ้าที่ตนแสวงหาและอยากฟังพระ
ธรรมคำสอน

พระพุทธองค์ทรงสนทนากับกามนิตหนุ่มที่ไม่ใช่ชื่อขจิต
(เพราะคาดเดาจากคำบรรยายในหนังสือว่าคงเป็นหนุ่มรูปงาม จมูกโด่ง ผิวขาว
เชื้อสายอารยัน) ว่าโดยสรุปจากเรื่องที่ฟังกามนิตเล่ามา ก็จะเห็นได้ว่า
เมื่อใดมีรัก เมื่อนั้นมีทุกข์

ซึ่งกามนิทหนุ่มก็ค้ำอย่างเต็มที เพราะในความเห็นของเขา เมื่อชีวิตมีรัก ก็หมายถึงมีความสุขเกิดขึ้นในชีวิตทั้งนี้เป็นการมองชีวิตที่ยังไม่รอบ เพราะมองแค่ความสุขที่เกิดขึ้นในเบื้องต้นที่เกิดความรักขึ้นเท่านั้น ถึงแมพระพุทธองค์จะทรงตรัสสอนให้เห็นถึงความจริงของชีวิตต่อไปอีกว่า เมื่อคนเรามีความรักหรือมีสิ่งที่รัก ในบั้นปลายก็จะเกิดทุกข์ขึ้น คือ

ทุกข์ที่เกิดขึ้นจากการพลัดพรากจากสิ่งรัก โดยทรงตรัสต่อว่า ธรรมดาในชีวิตมนุษย์ย่อมประสบกับความทุกข์สองประการ คือหนึ่งการประสบกับสิ่งไม่รัก และการพลัดพรากจากสิ่งรัก ย่อมเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

ซึ่งในชีวิตของเรานั้นไม่สามารถปฏิเสธความจริงนี้ได้เลย หรือไม้อาจหาญที่จะกล่าวได้ว่าเราสามารถหลีกเลี่ยงจากทุกข์สองประการในชีวิตนี้ได้

ในชีวิตของเรา จะเลือกพบหรือปรารถนาให้ในชีวิตมีแต่สิ่งที่ดีดีหรือประสบกับสิ่งที่รักและที่ชอบเสมอตลอดไปไม่ได้ ในทำนองเดียวกันก็ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงการพลัดพรากจากสิ่งที่รักได้ตลอดกาล เพราะไม่ว่าวันใดวันหนึ่ง สิ่งที่เรารักนั้นจำต้องพรากจากเราไปแน่นอน ไม่เราพลัดไปจากเขาหรือเขาพรากจากเราไป สิ่งที่เกิดขึ้นในใจเรา คือความทุกข์เสมอ

กามนิทหนุ่มได้ฟังก็คอดก เพราะเห็นจริงตามนั้น แต่อาศัยมานะทิฏฐิอันดีอัน แทนที่จะกล่าวสารวัตรธรรมกลับโพล้ใจกล่าวทำนองว่า สิ่งที่ท่านกล่าวออกมาเช่น ก็จริงอยู่ดูมีเหตุผล แต่เป็นคำที่ท่านกล่าวเองหรือว่าได้ยินมาจากพระพุทธองค์เมื่อพระพุทธองค์ทรงตรัสว่าเป็น คำที่พระองค์พูดเอง(ในฐานะนักบวชในสายตาของกามนิท) กามนิทจึงถอนหายใจแสดงความโล่งอกและกล่าวเสริมว่า ดนอยากไปกราบทูลถามธรรมขอนี้ต่อพระองค์ หากเป็นคำที่ได้ยินออกจากพระโอษฐ์พระพุทธองค์เองจึงจะเชื่อถือตาม พระพุทธองค์ทรงได้ยินดังนั้น จึงแสดงอาการดุษฏี คือหนึ่งเฉยเฉยไม่ตลอดต่อเถียงไหยาวความ ตอนรุ่งเชากามนิทเร่งรีบออกเดินทางแต่เช้าด้วยดวงจิตที่ร้อนรน กระหายที่อยากจะฟังธรรมจากพระพุทธเจ้า โดยไม่เฉลียวใจเลยว่าตนมีโอกาสนับประเสริฐที่ได้สนทนาธรรมกับพระพุทธองค์อย่างใกล้ชิดตลอดคืน แต่อนิจจาชีวิตตนถึงวาระสุดท้ายถูกวัวบ้าที่วิ่งสวนมาฆูวิดตาย ในขณะที่สุดท้ายได้กล่าวร้องขอพระอานนท์และพระสารีบุตรพาไปหาเฝ้าพระพุทธเจ้าแต่ก็ทนพิษบาดแผลไม่ได้สิ้นใจตายก่อน เนื้อหาในบทนี้จึงมีชื่อว่า “เด็กดี” ได้แก้ตัวกามนิทนั่นเอง

คงพอที่จะน้อมนำมาเป็นอุทธาหรณ์ของชีวิตเราได้ว่า ธรรมะไม่ว่าจะหลุดออกมาจากปากผู้ใด หากได้ยินได้ฟังแล้ว เป็นธรรมแท้หรือความจริงแท้ ก็ใ้หม่อมใจรับฟังไว้

อย่าได้ประมาทว่าจะต้องไต่ยืนจากพระโอษฐ์ของพระพุทธเจ้าเลย
หรือเรื่องใดใดก็ตาม หากเกิดในชีวิตเราแล้ว ไม่ว่าจะดีหรือเลว
ก็สามารถน้อมเอามาเป็นหลักธรรมสอนตนได้เสมอ
ทุกครั้งทุกครา ที่เกิดเรื่องใดก็ตามที่เป็นทั้งกุศลและอกุศล
ผมมักได้ขบคิดทางธรรมะดีดีเสมอ และกล่าวคำสาธุต่างๆในใจทุกครั้ง
เพราะจิตน้อมเห็นตามธรรมที่เป็นจริงอย่างนั้นชัดเจนขึ้น

เชิญชวนทุกท่านลองสำรวจดูว่า ท่านมีของอันเป็นที่รักอยู่กี่อย่าง
ทั้งที่เป็นสิ่งของวัตถุ บุคคลหรือสัตว์เลี้ยงดูใดก็ตาม
ลองนั่งนับนิ้วดู แล้วจะประจักษ์ว่าท่านสะสมทุกข์ไว้เท่าจำนวนนิ้วที่นับได้นั้นแหละ

เตรียมตัวเตรียมใจรับความทุกข์ที่พึงจะเกิดขึ้นไว้ให้ดีเถิด

เนื้อเรื่องโดยย่อ

ในเรื่องอุกามนิต กล่าวถึงบุรุษผู้หนึ่งผู้ซึ่งมีนามว่า กามนิต
ผู้ที่หวังจะได้เขาพบสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อที่จะได้ขจัดความทุกข์ต่าง ๆ ที่ตนได้เผชิญมา
และได้พบกับความสุขอันเป็นนิรันดร ในระหว่างการเดินทางไปเขาเผ่าพระพุทธเจ้านั้น
กามนิตได้เขาขอพักที่บ้านของช่างปั้นหม้อท่านหนึ่งเป็นการชั่วคราว
และในวันเดียวกันนั้นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ได้เสด็จมาขอพักอาศัยที่บ้านหลังนั้นด้วยพอดี
กามนิตจึงได้มีโอกาสเล่าเรื่องของตนเองและสนทนาธรรมกับพระพุทธเจ้าโดยที่ไม่รู้เลยว่าพระสงฆ์
ที่สนทนาอยู่นั้นคือพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่นเอง

เรื่องราวดำเนินสวนแรกเป็นภาคพื้นดิน และต่อในส่วนหลังเป็นภาคสวรรค์ ที่กามนิต
ได้เสียชีวิตระหว่างเดินทางเพื่อจะได้พบ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ไปเกิดเป็นเทวดาและพบกับ
वासिष्ठी ทั้งสองได้เล่าเรื่องราวชีวิตหลังความรักในโลกมนุษย์
ประสบการณ์แห่งการไขว่คว้าหาภักดิ์จนได้มาพบเจอพุทธศาสนา ตลอดจนการเห็น
การเกิดดับของสรรพสิ่งที่แมแต่สวรรค์ พรหมก็หลีกหนีไม่เป็น ความเปลี่ยนแปลง
มีแต่บรมสุขแห่งพระนิพพาน คือทางออกแห่งการเดินทางอันยาวนานนี้ वासिष्ठीได้เข้าถึงความจริงนี้ก่อน
และทำให้กามนิตได้รูวามบุคคล ที่ตนพบในบานช่างปั้นหม้อ ได้ให้สัจธรรมแห่งความจริงไว้พิจารณา คือใคร
การไม่ตองเวียนว่ายอีกต่อไปเป็นเช่นไรในที่สุด ในเรื่องกามนิตนี้ มีกามนิต และवासिष्ठीเป็นตัวเอก
และนอกจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ยังมีองค์ลิลาม พระอานนท์ และพระสารีบุตร
ปรากฏในเรื่องอีกด้วย
เป็นการเชื่อมโยงหลักธรรมในพุทธศาสนากับความจริงแห่งความรักได้อย่างลึกซึ้งและกินใจ

พิชัย วรรณกุลสุนทร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่